

Total No. of Printed Pages—7

3 SEM FYUGP GECGGR3 (A/B)

2 0 2 5

(Nov/Dec)

GEOGRAPHY

(Generic Elective Course)

Paper : GECGGR3

Full Marks : 45

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Paper : GECGGR3(A)

(**Climatology**)

1. নির্দেশ অনুযায়ী তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ দিয়া : 1×5=5

Answer the following as directed :

- (a) বায়ুমণ্ডলত আটাইতকৈ বেছি পৰিমাণে পোৱা গেছটো হ'ল
অক্সিজেন / কাৰ্বন ডাইঅক্সাইড / য়ৰক্ষাৰজন।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

The most abundant gas found in the
atmosphere is oxygen / carbon dioxide /
nitrogen.

(Choose the correct answer)

(2)

(b) স্তৰমণ্ডল আৰু মেছ'মণ্ডলক পৃথক কৰা অঞ্চলটোক _____
বোলা হয়।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

The zone separating the stratosphere and
mesosphere is called _____.

(Fill in the blank)

(c) বায়ুমণ্ডলৰ চাপ জোখা যন্ত্ৰটোৰ নাম লিখা।

Name the instrument used for measuring
atmospheric pressure.

(d) মিথেন এটা সেউজ গৃহ গেছ।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

Methane is a greenhouse gas.

(Write True or False)

(e) বঙ্গোপসাগৰ আৰু আৰৱ সাগৰত উৎপত্তি হোৱা ক্ৰান্তীয়
ঘূৰ্ণিতাহবোৰক _____ কোৱা হয়।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

The tropical cyclones formed in the Bay of
Bengal and the Arabian Sea are called
_____.

(Fill in the blank)

(3)

2. যি কোনো দুটাৰ চমু টোকা লিখা : 5×2=10

Write short notes on (any two) :

(a) বতৰৰ উপাদানসমূহ

Elements of weather

(b) বাণিজ্য বতাহ

Trade wind

(c) শৈলোৎক্ষেপ বৰষুণ

Orographic rainfall

(d) জলবায়ু পৰিৱৰ্তনৰ ফলাফলসমূহ

Consequences of climate change

3. তলত দিয়া যি কোনো তিনিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া : 10×3=30

Answer any three of the following questions :

(a) জলবায়ু বুলিলে কি বুজা ? জলবায়ুৰ ওপৰত প্ৰভাৱ পেলাৱা

কাৰকসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

2+8=10

What do you mean by climate? Discuss about the factors affecting climate.

(b) বায়ুৰ চাপ কি ? পৃথিৱীৰ উপৰিভাগৰ স্থায়ী চাপ বলয়-

কেইটাৰ বিষয়ে উপযুক্ত চিত্ৰসহ বৰ্ণনা কৰা।

2+8=10

What is atmospheric pressure? Describe about the permanent pressure belts of the earth surface with a suitable diagram.

(4)

- (c) ঘূৰ্ণিবতাহ কি ? নাতিশীতোষ্ণ মণ্ডলৰ ঘূৰ্ণিবতাহৰ উৎপত্তি, কাৰণ আৰু ফলাফলসমূহ বৰ্ণনা কৰা। $1+3+3+3=10$

What is cyclone? Describe the formation, causes and effects of temperate cyclone.

- (d) জলচক্ৰ বুলিলে কি বুজা ? জলচক্ৰৰ ওপৰত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰা কাৰকসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। $2+8=10$

What do you mean by hydrological cycle? Discuss about the factors affecting the hydrological cycle.

- (e) ভাৰতবৰ্ষৰ জলবায়ুৰ কোপেনৰ শ্ৰেণীকৰণৰ বিষয়ে উপযুক্ত চিত্ৰসহ বৰ্ণনা কৰা। 10

Describe about Köppen's classification of Indian climate with suitable diagram.

(5)

Paper : GECGGR3(B)

(Settlement Geography)

1. নিৰ্দেশ অনুযায়ী তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ দিয়া : 1×5=5

Answer the following as directed :

- (a) প্ৰাৰম্ভিক মানৱ বসতিসমূহ গ্ৰাম্য / পৌৰ প্ৰকৃতিৰ আছিল ।
(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

The earliest human settlements were rural / urban in nature.

(Choose the correct answer)

- (b) পথৰ কাষে কাষে _____ আৰ্হিৰ বসতি গঠন হয় ।
(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

_____ pattern of settlement develops along the side of the roads.

(Fill in the blank)

- (c) হৰিদ্বাৰ এখন সুৰক্ষামূলক / ধৰ্মীয় / আৱাসিক চহৰ ।
(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

Haridwar is a defensive / religious / residential town.

(Choose the correct answer)

(6)

(d) পৰিৱেশৰ অৱনতি ভাৰতবৰ্ষৰ পৌৰ / গ্ৰাম্য বসতিৰ এক মুখ্য সমস্যা।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

Environmental degradation is a major problem of urban / rural settlement in India.

(Choose the correct answer)

(e) ক্ৰিষ্টেলাৰৰ মতে কেন্দ্ৰস্থলৰ পশ্চাৎভূমিৰ আকাৰ কেনেকুৱা ?

According to Christaller, what is the shape of the hinterland area of a central place?

2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো দুটা) : 5×2=10

Write short notes on (any two) :

(a) জনসংখ্যা বিতৰণৰ ওপৰত প্ৰভাৱ পোলাৱা কাৰকসমূহ
Factors affecting population distribution

(b) গ্ৰাম্য বসতিৰ প্ৰকাৰসমূহ
Types of rural settlement

(c) পৌৰ বসতিৰ বৃদ্ধি
Growth of urban settlements

3. তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো তিনিটা) :

10×3=30

Answer the following questions (any three) :

(a) বসতি ভূগোলৰ সংজ্ঞা দিয়া। ইয়াৰ প্ৰকৃতি আৰু পৰিসৰ আলোচনা কৰা।

2+4+4=10

Define settlement geography. Discuss its nature and scope.

(b) গ্ৰাম্য সংৰচনা কি? ভাৰতৰ গ্ৰাম্য বসতিৰ মুখ্য সমস্যাসমূহৰ বিৱৰণ দিয়া।

2+8=10

What is rural morphology? Describe the major problems related to rural settlements in India.

(c) পৌৰ বসতিৰ শ্ৰেণীবিভাজনৰ আধাৰসমূহ উল্লেখ কৰা। পদানুক্ৰম অনুসৰি পৌৰ বসতিসমূহ শ্ৰেণীভুক্ত কৰা আৰু প্ৰতিটোৰে বৰ্ণনা দিয়া।

4+6=10

State the bases of classification of urban settlements. Categorise the urban settlements based on their hierarchy and describe each of them.

(d) গ্ৰাম্য-নগৰ দ্বৈতবাদ আৰু গ্ৰাম্য-নগৰ নিৰন্তৰতা ধাৰণা দুটাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

10

Discuss the concepts of rural-urban dichotomy and rural-urban continuum.

***